

WIKIPEDIA

uloga, značaj, način kreiranja sadržaja i usporedba verzija
na engleskom, bosanskom, srpskom i hrvatskom jeziku

WIKIPEDIA

The Role, Importance, Content Creation Methods and Comparison of English, Bosnian, Serbian and Croatian Lan- guage Versions

Biljana ZARIĆ, bibliotekar / librarian

Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine / National and University Library of Bosnia and Herzegovina
Sarajevo, BiH
biljanaz@nub.ba

Sažetak

U članku je predstavljena Wikipedija, prva online enciklopedija bazirana na internetu, čiji sadržaj prave volonteri. Upoređivane su glavne stranice na engleskom, bosanskom, hrvatskom, srpskom i srpskohrvatskom jeziku, njihova organizacija, pretraživači i linkovi i ispitana pouzdanost i korisnost podataka kako korisnicima, tako i bibliotekarima.

Ključne riječi

Wikipedia, internet, glavna stranica, pretraživači, linkovi

Abstract

Wikipedia, the first online encyclopedia whose content is written by volunteers, is presented in the article. Main pages in English, Bosnian, Croatian, Serbian and Serbo-Croatian language as well as their organization, browsers and links are compared. Data reliability and usefulness for both users and librarians are also examined.

Keywords

Wikipedia, internet, main page, browsers, links

UVOD

Wikipedia – online enciklopedija je nastala u okviru projekta Nupedia, koji je kasnije napušten, ali je Wikipedija zaživjela kao samostalan projekat, te su prve domene wikipedia.com i wikipedia.org registrovane 12. i 13. januara 2001. godine. Wikipedija je slobodna enciklopedija bazirana na internetu, čiji sadržaj zajednički prave volonteri, te ova „enciklopedija“ predstavlja multijezični na webu zasnovani projekat otvorenog sadržaja. Samo ime Wikipedija je nastalo kao složenica od dvije riječi i to „wiki“ (na havajskom znači brzo) i „pedia“, što označava enciklopediju kao skup sabranog znanja. Nastala je saradnjom volontera iz cijeloga svijeta, svima je dostupna i svi mogu participirati u kreiranju njenog sadržaja. Njeni članci su na prvom ili drugom nivou svakog pretraživanja na internetu, pa shodno tome ona velikim dijelom participira u cjelokupnom društvu znanja. Mnogi naučnici i akademski eksperti prepiru se oko toga koliko su tačne informacije publikovane na Wikipediji i koliko se može vjerovati ovom projektu. Studije koje su istraživale pouzdanost i tačnost kažu da su publikovani članci u značajnoj mjeri tačni, a smatra se da je za to zaslužna organizaciona struktura u koju je uključena kontrola i procedure za odstranjivanje neistina. Takođe, tačnosti doprinosi i više od 7 miliona korisnika koji prate sadržaje publikovane na Wikipediji

WIKIPEDIJA

Neprofitna organizacija Wikimedia Foundation je sponsor cijelog projekta, koji se finansira prvenstveno putem donacija. Wikipedija ima izdanja na oko 229 različitih jezika i uvrštava standardne enciklopedijske članke kao i članke na temu trenutnih događanja. Najznačajnije izdanje Wikipedije je ono na engleskom jeziku, koje ujedno ima najveći broj članaka (više od 2.683.012), dok su jako značajna izdanja i na njemačkom, francuskom i španskom jeziku iako je tendencija povećanja broja članaka prisutna u izdanjima na svim jezicima. Svrha Wikipedije je stvaranje i distribucija slobodne i besplatne enciklopedije na što više jezika te je ona i jedna od najpopularnijih referenci na internetu, o čemu nam govori i podatak da ima oko 60 miliona posjeta dnevno te je samo u 2008. godini imala oko 684 miliona posjeta.

Osnivači Wikipedije - Jimmy Wales i Larry Sanger

„Enciklopedija“ ima više od 75 hiljada aktivnih učesnika, koji rade na više od 10 miliona članaka, napisanih na više od 260 jezika. Svaki dan stotine i hiljade posjetilaca skupljaju i pišu nove članke i dodaju ih ovoj otvorenoj „enciklopediji“. Pisci članaka ne moraju imati specijalističke kvalifikacije iz oblasti u kojoj pišu nego svako može jednostavnim odlaskom na link [edit this page](#) dodati svoj članak, a Wikipedijina izdavačka politika ima prikladan standard za vrednovanje članaka. Wikipedija ima mogućnost obrade i izmjene članaka čak i u minuti ili satu, a ne kao tradicionalne printane enciklopedije godišnje, eventualno mjesečno pa samim tim dobija mnogo na aktuelnosti, a time i na značaju.

Sav originalni materijal priložen na Wikipediji je „slobodan sadržaj“, definisan GNU Slobodnom dokumentacionom dozvolom, što znači da se može slobodno upotrebljavati, izmijeniti, kopirati i distribuirati, uz uslov da bilo koja modifikacija ili izmjena ne smije stavljati dodatne restrikcije na sadržaj, tj. mora biti izdata pod istom dozvolom. GNU je operativni sistem sastavljen isključivo od slobodnog softvera i danas se odvija pod pokroviteljstvom Fondacije za slobodni softver (Free Software Foundation). Svi tekstovi u Wikipediji moraju „dobiti dozvolu“, odnosno imati GNU Free Documentation License (GFDL).

Wikipedija je open source projekat, što znači otvoreni softver ili slobodni softver, a odnosi se na softver čiji je izvorni kod dostupan unutar „open source“ licence svim korisnicima koji ga mogu mijenjati, prepravljati i poboljšavati njegov sadržaj. Cilj otvorenog programa je napraviti programe razumljivim i dostupnim. Pokret otvorenog softvera je većinom podržan od strane velikog broja programera, naučnika i ostalih računarskih korisnika koji zagovaraju neograničen pristup izvornom kodu nekog programa.

Uređivačku politiku Wikipedije podržava oko 75 000 urednika profesionalaca, koji svojim iskustvom učestvuju u uređivačkoj politici i kreiranju konzistentnog stila kroz cijelu „enciklopediju“.

Postoje tri glavne karakteristike Wikipedija projekata, koje zajedno određuju njenu ulogu na internetu:

ona pokušava da bude uglavnom enciklopedija

ona je wiki (podrazumijeva brzu izmjenu i dopunu sadržaja) zbog toga što je može izmijeniti bilo ko osim blokiranih korisnika

ona je slobodna i upotrebljava GNU Slobodnu dokumentacijsku dozvolu.

Logo Wikipedije

Veliki problem na Wikipediji predstavlja djelovanje raznih vandala. Oni često prave besmislene i uvredljive izmjene na člancima Wikipedije te tako neovlašteno mijenjaju sadržaj članaka. Na sreću, stotine i više korisnika dnevno prati izmjene na člancima, tako da vandalizam ne traje duže od nekoliko minuta, u zavisnosti od broja korisnika na određenoj Wikipediji. Nedavna studija je otkrila da većina vandalizma na engleskoj verziji biva prepravljena za manje od pet minuta. U posljednja vrijeme javljaju se pritužbe da postoji veliki broj članaka (prvenstveno historijske i političke tematike) čiji sadržaj nije temeljen na činjenicama nego na samovoljnim interpretacijama autora.

Korisnici Wikipedije se drže nekoliko jednostavnih principa:

nastoje da svi članci budu nepristrasni, što znači da sva različita mišljenja o nekoj temi treba da budu predstavljena na objektivni način;

postoje konvencije o imenovanju članaka, koje traže osiguranje da sve varijante imena budu obuhvaćene korištenjem preusmjerivača;

wikipedijanci upotrebljavaju stranice za diskusiju o nekoj temi da bi odlučili kako izmijeniti članak ukoliko je to potrebno;

postoji nekoliko vrsta sadržaja koji su nepoželjni na Wikipediji, jer ustvari nisu enciklopedijski članci. Članci Wikipedije nisu definicije iz riječnika niti repozitorije knjiga i drugih dokumenata.

Dodavanje sadržaja u Wikipediju ima takođe nekoliko specifičnih pravila kojih se editori drže. Kada se dodaje rad jako je važno da on uključuje citate i informacije koji verifikuju sadržaj. Važno je takođe da je sadržaj rada nemarketinški jer ukoliko editori smatraju da je rad više reklama nego informacija mogu obrisati sadržaj i blokirati account. Jedan od najvažnijih standarda je neutralnost, a od izuzetnog značaja je da se publikovani podaci mogu provjeriti u drugim referencama. Naime, sav materijal mora biti pronađen u respektabilnim publikacijama prije publikovanja na webu, jer Wikipedija ne publikuje nova istraživanja, ona je više platforma za informacije, tako da nove informacije prije uključivanja u Wikipediju moraju biti publikovane u drugim publikacijama.

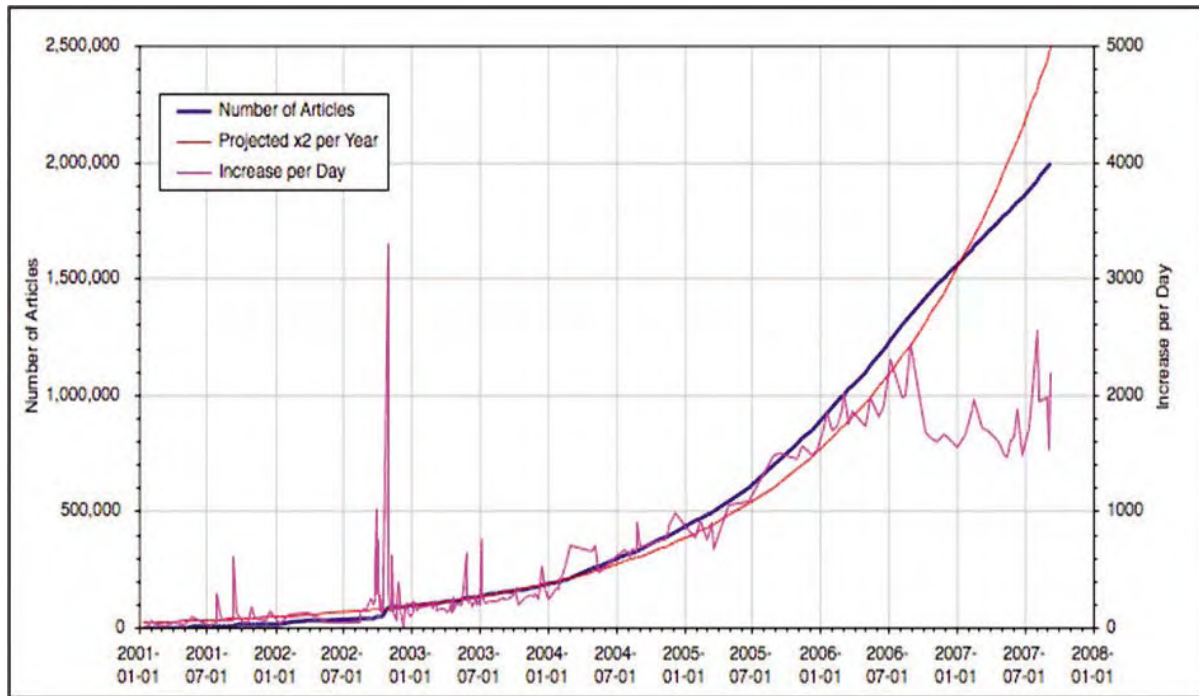
Originalni softver Wikipedije je UseModWiki. U sljedećoj fazi počeo se upotrebljavati PHP Wiki engine, koji je, koristeći MySQL bazu podataka, dodao mnogo novih mogućnosti i bio napravljen za projekat Wikipedija; ovaj program je poznat

kao Druga faza. Nedugo nakon što je Druga faza bila u upotrebi pojavili su se veliki problemi. Wikipedija je postala toliko spora da je bilo skoro nemoguće izmijeniti članak. Li Denijel Kroker je napisao potpuno novi softver i ova verzija je bila veliki napredak, pa je postala standard 2002. godine i još uvijek se upotrebljava, ova faza se zove MediaWiki. Pred kraj 2003. ponovo su se pojavili problemi, razlog je bio zagušenje jedinog servera Wikipedije, a problemi su riješeni tako što je fondacija Wikimedia nabavila devet servera trenutno smještenih u Floridi. U sastavu nove konfiguracije je jedan server za bazu podataka i četiri web-servera koji rade na Fedora Core Linux distribuciji.

Pošto je Wikipedia slobodna enciklopedija čiji je sadržaj određen GNU Slobodnom dokumentacionom dozvolom, bilo ko u bilo koje vrijeme može da preuzme up to date verziju kompletne Wikipedije.

WIKIPEDIJA NA ENGLESKOM JEZIKU

Mnogi dolaze na Wikipediju po znanje, mnogi ga unapređuju, mnogi članci mogu biti kreirani a mogu se takođe pogledati i promjene koje su se dogodile. Sve nam ovo omogućavaju i olakšavaju portali koji organizuju sadržaj i teme u okviru određenih oblasti. Wikipedijini članci su uvezani linkovima i, pored portala, organizovani u kategorije znanja. Pretraživači nam daju mogućnost veza preko kojih dobijamo detaljnije ili više informacija o zadatoj temi, a neki prilozi imaju linkove na riječničke definicije, audio-book čitače, te mogućnost čitanja nekih članaka na drugim jezicima, a takođe i dostupnost proširenim informacijama o traženoj temi na sister projects.

Grafikon sa podacima o broju članaka za englesko izdanje Wikipedije u periodu od januara 2001. do septembra 2007. godine

Wikipedijina glavna stranica organizovana je prilično pregledno, bez mnogo „buke“ i naprednih objekata kao što su shockwave ili java aplikacije. Sam sadržaj stranice daje izvode iz nekoliko najaktuelnijih i najinteresantnijih trenutnih zbivanja, poput rubrika:

Today's featured article - izabrani članak raznih tematika

In the news - pregled najznačajnijih dnevnih vijesti

Did you know - kratki članak o zanimljivim svakodnevnim stvarima

On this day - članak vezan za određeni dan (informacije o tome koji su se događaji desili na današnji dan)

Today's featured picture - izabrana slika različite tematike.

Dalje su dati linkovi na:

Other areas of Wikipedia - sadrži informacije o projektu Wikipedija, kao i razne povezane diskusije, najave i odgovore na često postavljana pitanja

Wikipedia sister project - projekti koji su povezani sa Wikipedijom i to:

- Commons - baza multimedijalnog sadržaja koji je slobodan za korištenje
- Wikispecies - direktorij koji sadrži listu i informacije o biološkim vrstama na planeti Zemlji i njihovoj taksonomskoj sistematizaciji
- Wikinews - sadrži aktuelne vijesti, uz mogućnost editovanja od strane korisnika
- Wikibooks - sadrži knjige i priručnike u tekstualnom obliku
- Wiktionari - projekat multijezničnog rječnika
- Wikiquote - baza raznih citata i izreka sa mnogobrojnim prevodima
- Wikiversity - projekat vezan za interaktivno obrazovanje
- Wikisource - biblioteka koja sadrži razne knjige i publikacije koje ne potpadaju pod autorsku zaštitu i kao takve su dostupne svima

Meta-Wiki – stranica namijenjena informacijama o koordinaciji između raznih Wiki projekata i povezanih tema

Svi ovi linkovi su vrlo korisni i pomažu nam u pretraživanju tema koje su nam u tom trenutku zanimljive.

U nivou loga Wikipedije dati su, istaknuti i zaokruženi, sljedeći linkovi: Article, Discussion, View source, History

Pretraživač article je označen drugom bojom što znači da smo na početnoj strani, ako idemo dalje na discussion on mijenja boju tako da nam time naznačava gdje se trenutno nalazimo, a ovim pretraživačem otvaramo stranicu sa diskusijama i linkove na druge stranice vezane za diskusiju. Prilikom otvaranja pretraživača view source takođe nam boja naznačava gdje smo, i na ovoj stranici imamo obavijest da je pod zaštitom i da je mogu publikovati jedino administratori. Pretraživač history daje pregled sa datumima i podacima editovanim u Wikipediji.

Na desnoj strani glavne strane Wikipedije nabrojani su portali koji obuhvataju: Arts; History; Society; Biography; Mathematics; Technology; Geography; Sciences, te portal All portals, koji vode na grupe članaka koje su povezane traženim sadržajem.

Ispod toga je meni sa pretraživačima za navigaciju. U prvom „prozoru“, iznad kojeg stoji naslov Navigation, nalazi se:

Main page - označava glavnu stranu

Contents - linkovi sa osnovnim sadržajem na Wikipediji, te linkovi

Featured content - izbor nekih od najboljih članaka prema mišljenju urednika

Current events - najnovije vijesti

Random article - nasumično izabran članak.

Zatim slijedi pretraživač sa nazivom interaction. Ovaj pretraživač nam daje linkove na:

About Wikipedia - link koji daje opširnije informacije o samom projektu

Community portal - portal gdje se mogu naći informacije o tom šta se trenutno dešava na Wikipediji, koji zadatak treba da bude urađen, kakve grupe imaju na Wikipediji, te se tu mogu vidjeti novosti i tekuće aktivnosti. Sa ovog portala možemo ići dalje linkovima:

Wiki Projects and Task Forces; Portal and Collaborations; Discussions, itd. Takođe imamo mogućnost naprednog pretraživanja na Help out.

Recent changes - link na portal MediaWiki i omogućava nam da vidimo skorašnje promjene na ovim stranicama. Koristeći ovu stranicu korisnici mogu kontrolisati rad drugih korisnika i na taj način onemogućiti pravljenje grešaka ili namjerni vandalizam te prijaviti svaku vrstu zloupotrebe ili mijenjanja sadržaja. Sa ovog portala idu i linkovi na druge, a u sadržaju možemo vidjeti da postoje linkovi na:

Understanding Recent Changes

Preferences

Top of Recent Changes Page itd.

Contact Wikipedia - koja nam pruža mogućnost kontaktiranja sa urednicima, korisnicima ili Wikimedia Foundation direk-

tno, a sve je ovo omogućeno linkovima koji vas direktno vode tamo gdje želite, pri čemu je različitom bojom uvijek naznačen portal na kome se upravo nalazite

Donate to Wikipedia - link na uputstva o tome kako donirati novčana sredstva za projekat Wikipedia

Help - daje mogućnosti pretraživanja detaljnijih informacija koje su nam potrebne kako za pretraživanje tako i za dodavanje novih sadržaja.

Sljedeći pretraživač je toolbox, koji sadrži linkove sa informacijama:

What links here - ovdje imamo spisak linkova koji su direktno povezani sa glavnom stranicom

Related changes - daje izvještaje o promjenama koje su izvršene na glavnoj stranici

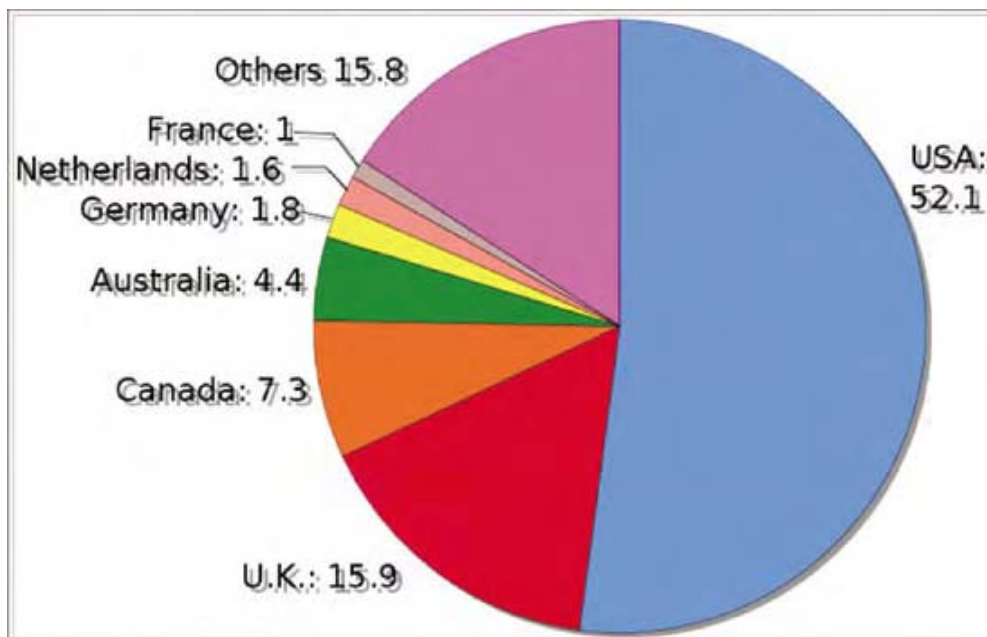
Upload file - daje nam mogućnost dodavanja multimedijalnog sadržaja ili slika

Special pages - mogućnost linkova na specijalne stranice

Printable version - mogućnost da se glavna stranica vidi u verziji za printanje

Iza toga slijede linkovi koji omogućavaju rad u Wikipediji na različitim jezicima.

Sve hiperveze i mogućnosti koje pruža ova stranica su dobro urađene i povezane tako da se jednostavno dolazi do željene stranice, pri čemu nam je uvijek naznačeno gdje smo u tom trenutku i na vrlo jednostavan način pomoću loga, koji je uvijek tu, možemo se vratiti na početnu stranicu. Bitno je napomenuti da sva izdanja Wikipedije imaju u gornjem desnom uglu stranice opciju Log in / Registruj se pomoću koje se administratori i urednici registruju i time im se omogućavaju dodatne opcije kontrolisanja i editovanja sadržaja.

Grafikon koji prikazuje udio pojedinih zemalja u engleskom izdanju Wikipedije

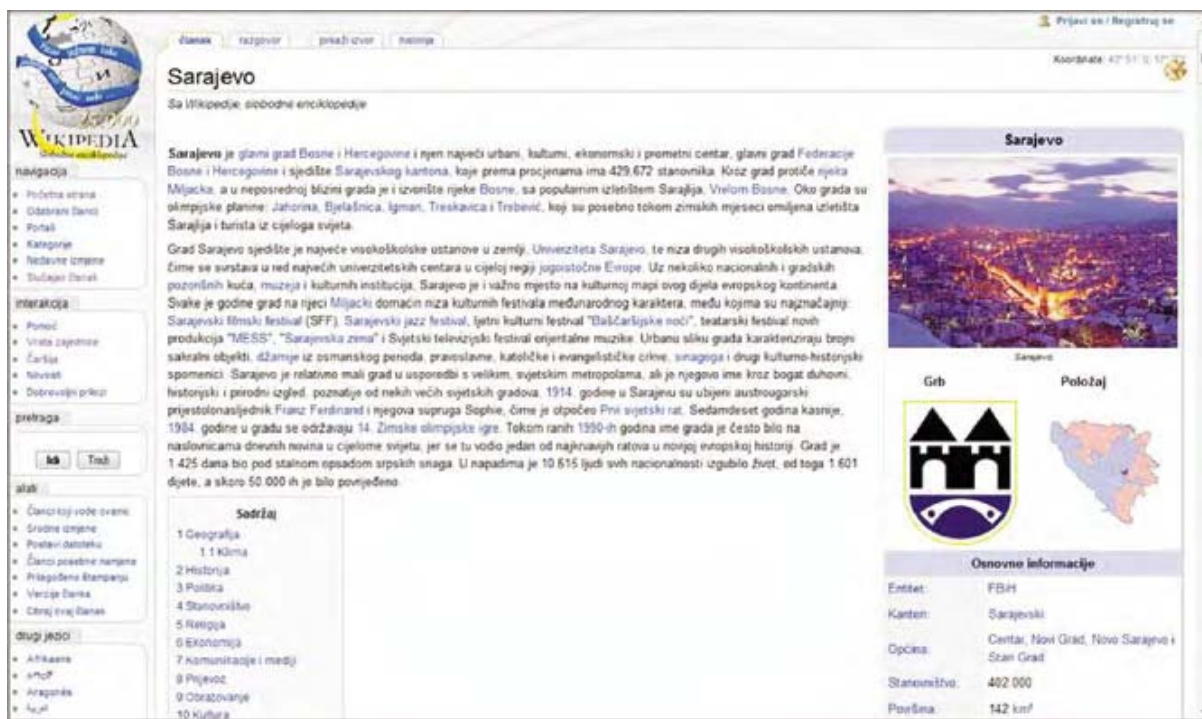
Svaka stranica Wikipedie je potpisana od strane GNU Federacije, a u zaglavlju glavne stranice su dati osnovni podaci o stranici, gdje je navedeno da stranica ima 11 miliona artikala i da 150 hiljada volontera učestvuje u radu, a da je trenutno na stranici 2.663.458 članaka na engleskom jeziku. Wikipedija ima mogućnost rada na više stotina svjetskih jezika, što je naznačeno sa lijeve strane i povezano linkovima. Stranice na drugim jezicima izgledaju slično ovoj sa engleskom verzijom Wikipedije, slične linkove, portale i mogućnosti pretraživanja.

WIKIPEDIJA NA BOSANSKOM JEZIKU

Bosanska Wikipedija sadrži 25.542 članaka te predstavlja izdanje koje je po broju članaka usporedivo sa izdanjima Wikipedije na makedonskom i albanskom jeziku, dok je u usporedbi sa ostalim izdanjima u regionu ovo izdanje Wikipedije značajno manje.

Ova stranica je, kao i ostale, zadržala osnovni oblik i glavni raspored engleske verzije. U lijevom uglu je, kao i uvijek, prepoznatljiv logo Wikipedije koji je malo modifikovan u duhu ovoga izdanja. Na vrhu stranice su pretraživači: početna strana; razgovor; prikaži izvor i historija. Kao i u engleskoj verziji, odabrani pretraživač je zaokružen drugom bojom da bismo uvijek znali gdje se nalazimo.

Na desnoj strani ekrana nalaze se portali: Biografija; Bosna i Hercegovina; Informatika; Islam, te portal Svi portali.

Slika prikazuje dio članka sa bosanske verzije Wikipedije

Početna stranica sadrži nekoliko izdvojenih članaka sa ilustracijama, označenih različitim bojom, sadrži rubriku Možda niste znali, zatim rubriku Vijesti, Citat dana, Slika sedmice, rubriku Na današnji dan, te rubriku Aktuelno. Listajući dalje stranicu nailazimo na portale sa linkovima na određene teme, vizuelno uokvirene u „prozor“ sa naslovom sadržaj ne previše istaknutim. Na dnu stranice su, kao i na engleskoj verziji, linkovi za srodne projekte obilježeni logo sličicama: Wikicitat; Wikivijesti; Wikirječnik itd.

Na lijevoj strani ispod loga Wikipedije dati su pretraživači vizuelno odvojeni u nekoliko grupa, kao i u ostalim verzijama.

Navigacija je pretraživač koji sadrži:

Početnu stranicu - koja je značajno manjeg obima i sa manje linkova nego engleska verzija

Odabrani članci - imaju linkove na članke za koje korisnici smatraju da su najkvalitetniji i najsadržajniji u okviru bosanske verzije Wikipedije

Portali - gdje su linkovi na portale koji postoje na bosanskoj verziji, a to su: astronomija, avijacija, biografija, biologija, Bosna i Hercegovina, fizika, hemija, itd. Ovdje je dat i sadržaj portala, te lista korisnika koji rade na određenim portalima

Kategorije - link koji u bosanskoj verziji omogućava da se vidi sadržaj portala.

Nedavne izmjene - omogućavaju da vidimo popis i datum najskorijih izmjena u sadržaju editovanih članaka

Slučajni članak - ovdje je dat link na slučajno (random) izabrani članak

Sljedeći pretraživač je interakcija koji sadrži linkove na:

Pomoć - stranica koja nudi korisne informacije korisnicima, kao i često postavljana pitanja u vezi same Wikipedije i njenog korištenja, kao i editovanja članaka i

Vrata zajednice - sadrži informacije o društvenom aspektu Wikipedije

Čaršija - omogućava razgovor o svim temama i postavljanje svih pitanja za koja smatrate da zaslužuju pažnju

Novosti - aktuelne novosti

Dobrovoljni prilozici - link koji nas upućuje na uputstva kako donirati novčana sredstva za projekat Wikipedija.

Zatim slijedi pretraživač Alati, koji sadrži linkove na:

Članci koji vode ovamo - stranice koje su povezane sa glavnom stranicom

Srodne izmjene - nedavne izmjene na povezanim stranicama

Postavi datoteku - daje nam mogućnost dodavanja multimedijalnog sadržaja ili slika

Članci posebne namjene - stranica koja služi kako administratorima tako i suradnicima za lakše održavanje projekta

Prilagođeno štampanju - stranica prilagođena ispisu

Citiraj ovaj članak – stilovi citiranja i povezane informacije

WIKIPEDIJA NA HRVATSKOM JEZIKU

Wikipedija na hrvatskom je osnovana 16. februara 2003. godine, sadrži 53.197 članaka i po veličini spada u srednja izdanja Wikipedije te je uporediva sa srpskim izdanjem, kao i izdanjima na slovenskom, češkom, danskom i esperanto jeziku. Hrvatska verzija je također zadržala osnovni izgled Wikipedija stranica. Kao i na ostalim stranicama i ovdje se na lijevoj strani nalazi logo znak Wikipedije, koji takođe uvijek ostaje bez obzira kuda se krećemo po linkovima i sljedećim portalima: Biografije, Povijest, Zemljopis, Društvo, Tehnologija, Znanost, Matematika, Umjetnost, Svi portali.

Na vrhu stranice su i ovdje pretraživači: glavna stranica također označena drugom bojom ako se nalazimo na njoj, pretraživač razgovor, u kojem su razgovori direktno vezani za glavnu stranicu, te vizuelno istaknut sadržaj sa linkovima, zatim pretraživač vidi izvornik, koji je u stvari zaključana stranica kojoj pristup imaju samo urednici, te pretraživač stare izmjene, koji daje listu izmjena u člancima kao što je to i na bosanskoj Wikipediji.

Linkovi sa lijeve strane ispod loga su takođe slični. Tu su linkovi:

Orijentacija koja sadrži

Glavnu stranicu

Kafić - link koji nam omogućuje upućivanje pitanja administratorima i raspravu o Wikipediji

Aktualno - izvještaj o najnovijim promjenama u broju članaka i njihovim autorima, kao i neke opće vijesti o Wikipediji

Nedavne promjene - pregled nedavno editovanih članaka

Slučajna stranica - slučajno (random) izabrani članak

Pomoć - stranica koja nudi korisne informacije korisnicima, kao i često postavljana pitanja u vezi sa samom Wikipedijom i njenim korištenjem, kao i editovanjem članaka i

Donacije - link koji nas upućuje kako donirati novčana sredstva za projekat Wikipedija.

Ispod ovih linkova se, kao i na svim stranicama, nalazi „prozorić“ (search box) za pretragu u koji možemo ukucati riječ ili pojam koji želimo pretraživati. Ispod toga je meni sa nazivom Alati

Što vodi ovamo - stranice koje su povezane sa glavnom stranicom

Povezane izmjene - nedavne izmjene na povezanim stranicama

Postavi datoteku - daje nam mogućnost dodavanja multimedijalnog sadržaja ili slika

Posebne stranice - stranice koje služe kako administratorima tako i suradnicima za lakše održavanje projekta

Verzija za ispis - stranica prilagođena ispisu

Trajna poveznica

Citiraj ovaj članak - stilovi citiranja i povezane informacije

Ispod ovog menija se nalaze linkovi koji omogućavaju pristup izdanjima Wikipedije na ostalim jezicima.

Linkovi interakcija, koji postoje u engleskoj i bosanskoj verziji, u ovoj verziji su integrisani u linkove orijentacija i alati koji daju slične linkove. Na ovoj stranici je sa lijeve strane takođe dat link drugi projekti, tako da se i sa tog mjesta, podjednako kao i sa glavne strane, može ući u linkove sa srodnim projektima tj. linkove na MetaWiki, Wikicitat, Wikiknjige, Wikivrste itd.

Na glavnoj stranici su, kao i u engleskoj i bosanskoj verziji, dati članci, Novosti, Izabrana slika, Na današnji dan i o Wikipediji. Članci na ovoj stranici su ilustrovani, ali su formirani uniformno, pa nijedan ne upada u oči, odnosno nema prioritet nad drugim.

Na dnu stranice su i ovdje postavljeni linkovi na ostale projekte Wikimedije, sa logo sličicama, kao i dodatni portali za pojedine oblasti kao što su Astronomija, Biologija, Geografija, itd.

WIKIPEDIJA NA SRPSKOM JEZIKU

Srpsko izdanje Wikipedije sadrži 53.197 članaka i po veličini spada u srednja izdanja Wikipedije, te je uporediva sa hrvatskim izdanjem, kao i izdanjima na slovenskom, češkom, danskom i esperanto jeziku.

Srpska verzija Wikipedije je takođe zadržala osnovne karakteristike sa nekim dodacima. Naime, već na desnoj strani glavne stranice je dala linkove na sljedeće portale Prirodne nauke, Umetnost - nauka - lingvistika - književnost, Život i dokolica, Tehnologija i primijenjene umjetnosti, Spiskovi, Wikipedija i tu omogućila pretragu po riječi ili traženom pojmu. Sa lijeve strane je, kao i uvijek, logo znak, a ispod njega je meni Navigacija, koji sadrži linkove

Glavnu stranu

Slučajnu stranu

Pomoć

Sadržaj

Aktuelnosti

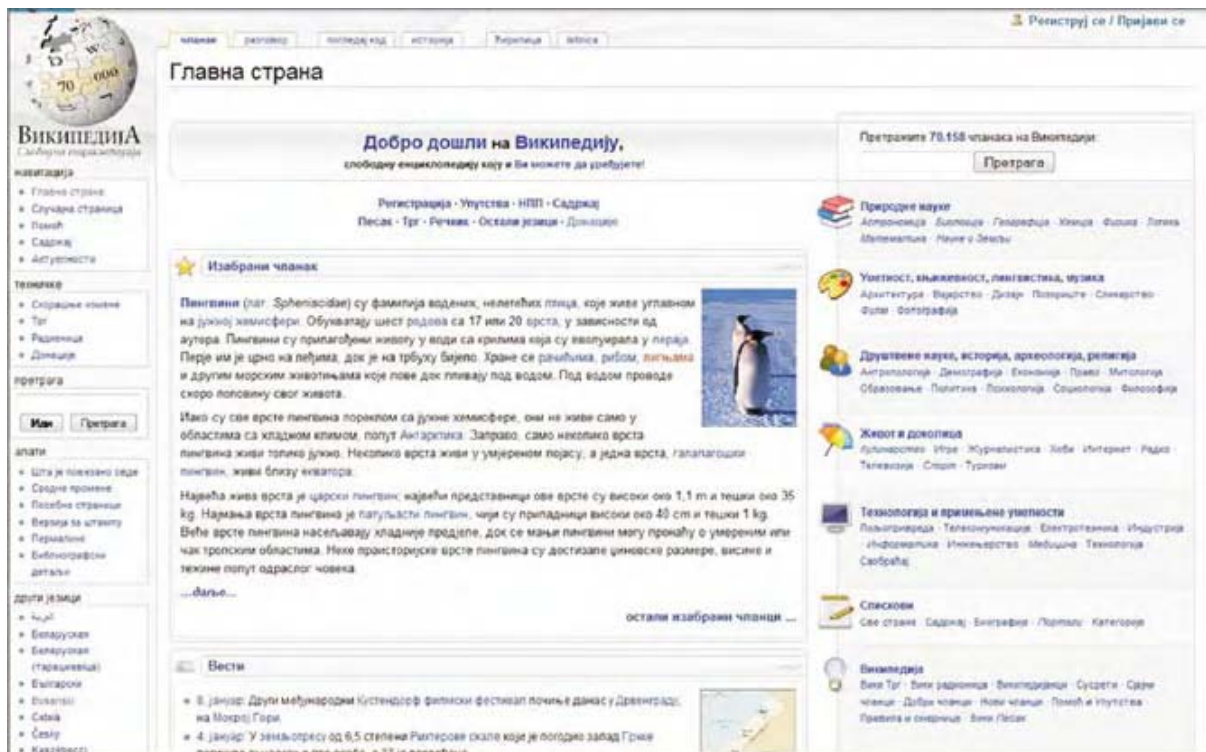
Ispod je meni Tehničke, koji omogućava pretraživanje po:

Skorašnje izjene

Trg - sadrži razne linkove koji su pomoć pri pisanju članaka

Radionica - daje prijedloge poslova koje je potrebno uraditi: projekte, aktuelnosti itd.

Donacije

Slika prikazuje dio uvodne / glavne stranice srpske verzije Wikipedije

Ovde se takođe nalazi „prozorčić“ za pretragu po traženom pojmu, a ispod njega je meni Alati, kao i na ostalim verzijama, koji sadrži sljedeće linkove:

Šta je povezano ovde

Srodne promene

Posebne stranice

Verzija za štampu

Permalink

Bibliografski detalji

Sadržaj svih ovih linkova odgovara već spomenutom sadržaju u engleskom i bosanskom i hrvatskom izdanju Wikipedije.

Na dnu ove verzije glavne stranice su dati linkovi na portale, ali oni nisu istaknuti i postavljeni su bez logo sličica. Na kraju je obavještenje da se projekti objavljuju pod GNU licencom za slobodnu dokumentaciju.

WIKIPEDIJA NA SRPSKOHRVATSKOM JEZIKU

Ova verzija Wikipedije je nešto malo izmijenjena srpska verzija sa mogućnošću izbora pisma, odnosno latinice ili ćirilice. Za razliku od srpske verzije, nema portala na desnoj strani ni „prozora“ za pretragu nego je organizovana kao engleska, bosanska i hrvatska verzija. Sa lijeve strane je logo, a linkovi ispod njega su slični svim ostalim i pisani kombinovano latinicom i ćirilicom. Ovdje su takođe na kraju glavne strane postavljeni linkovi na srodne projekte sa logo sličicama, a nisu prikazani kao na srpskoj verziji. Na vrhu početne strane su uobičajeni linkovi: članak; rasprava; vidjeti kod; historija / povijest, takođe označeni različitim bojama zbog lakšeg snalaženja. Članci na glavnoj strani su slični svim ostalim stranicama obogaćeni slikama i raznobojno uokvireni. I ovdje možemo čitati Vijesti; Izabrani članak; Izabrane slike; Izbor tema, što su u stvari portali koji nisu vidljivo istaknuti kao na drugim stranicama. Na ovoj stranici nema podatka koliki broj članaka sadrži, a na dnu stranice dat je podatak da je zadnji put ažurirana 2. decembra 2008. godine i, kao i na svim ostalim stranicama, da ima GNU licencu, na ovoj stranici na kraju je dat link kao i na bosanskoj o Wikipediji, gdje se može pročitati sve o nastanku, načinu rada, konvencijama GNU licenci, dakle svi osnovni podaci o ovom otvorenom softveru.

ZAKLJUČAK

Analizirajući nekoliko verzija Wikipedije došli smo do zaključka da je prilično pregledno urađena i da se vrlo jednostavno može doći do potrebnih podataka. Wikipedija kao izvor informacija je jedan od značajnih resursa. Malo je online resursa izazvalo toliko kontroverzi kao Wikipedija. Prvo pitanje koje se postavlja jeste: Zašto da vjerujemo Wikipediji? Kako odlučiti šta je istina, a šta ne? Da bismo odgovorili na ova pitanja prije svega moramo vidjeti na čemu je epistemologija Wikipedije bazirana. Ona ima radikalno različit epistemološki standard od ostalih enciklopedijskih standarda, zato što je njen standard baziran na standardu web zajednice. Wikipedijski pisci potvrđuju tačnost podataka dodavanjem referenci i fusnota člancima, a velika je pomoć i 1500 administratora koji kontrolišu tačnost sadržaja, tako da Wikipedija standard postaje defakto standard za istinu jer je ona jedna od najčitanijih online referenci na planeti upravo zato što svako pretraživanje preko Googlea ili Yahooa prve reference nalazi na Wikipediji.

Biblioteka kao mjesto sakupljanja znanja mora u informacijskom društvu naći svoje mjesto, pronaći svoj interes na online pretraživačima i odrediti se prema ovim kolekcijama znanja. Mnogi bibliotekari prema Wikipediji imaju animozitet upravo zbog pitanja koliko možemo vjerovati ovakvim resursima u kojima je svima dopušteno publikovati svoje članke, dok su drugi bibliotekari jako zadovoljni upravo zato što je jednostavno za korištenje, do informacije se dolazi brzo i smatraju to dobrim početkom za istraživanje. U ovom konfliktu još uvijek nema jasnog odgovora. Kroz pokušaje i graške, bibliotekari bi trebali naučiti strategije kako stvarno koristiti Wikipediju da bi napravili svoje kolekcije znanja na webu, jer diseminacija informacija može biti korisna za veliku biblioteku i društvo znanja uopšte. Sa malim planiranjem i promjenama biblioteka može stvoriti okruženje i kategorije kao Wikipedija. Kroz ova pravila saradnje možda možemo dobiti veliku novu grupu korisnika koja ne treba svaki put dolaziti na vrata biblioteke. Mi ne moramo sadržaj Wikipedije uključiti u biblioteku, ali mislimo da bi trebalo naći najbolji način da biblioteku sa njenim resursima uključimo u Wikipediju.

Literatura

<http://www.wikipedia.com>
